

Учитель

Газета Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

№5 (320)

17 травня 2023 року

Видається з 1933 року

ДОРОГІ СКОВОРОДИНІВЦІ, ЩИРО ВІТАЮ ВАС ІЗ ДНЕМ НАУКИ В УКРАЇНІ!

З 1997 року, у третю суботу травня, в Україні відзначається особлива для всіх науковців дата — День науки. Другий рік наше професійне свято проходить в умовах повномасштабної війни з російським агресором. Але навіть у ці важкі для країни часи науковці Сковородинівського університету проявляють не лише патріотизм і згуртованість, але й науковий пошук, високий професіоналізм, продовжують упроваджувати педагогічні інновації, креативні ідеї, підготовку молоді плеяди науковців у студентському й аспі-

рантському середовищі. Пишаюся, що ви навіть у військовий час упроваджуєте в життя освітні й наукові ініціативи, міцно тримаєте громадянський і волонтерський фронт, залишаєтесь справжніми сльозами мудрості, добра, чесності, людяності.

Бажаю вам міцного здоров'я, наснаги, творчих здобутків, нових наукових відкриттів і новацій, натхнення, громадянського визнання, мирного неба й Перемоги. Зі сьомою!

З повагою — ректор

Юрій БОЙЧУК

ВІДДІЛ АСПІРАНТУРИ І ДОКТОРАНТУРИ ЗВІТУЄ

Сьогодні за 10 ліцензованими спеціальностями в аспірантурі ун-ту навчається 374 аспіранти (із них 65 громадян КНР), у докторантурі — 14 осіб.

У зв'язку з тим, що 7 спец-тей акредитовано (3 готуються до акредитації), до нашого ун-ту переводяться з інших ЗВО з неакредитованих спец-тей для завершення дисертаційних робіт і їх захисту, зокрема з Державного ВНЗ «Донбаський держ. педагогічний ун-т»: зі спец-сті «035 — Філологія», з Укр. інженерно-педагогічної академії зі спец-сті 053 — Психологія.

У 2022/23 н. р. захищено 36 дисертацій на здобуття наук. ступеня доктора філософії за такими спец-тями: 011 — Освітні, педагогічні науки — 15; 015 — Професійна освіта — 9; 035 — Філологія — 5; 052 — Політологія — 3; 091 — Біологія — 4. На сьогодні утворено ще 2 спеціалізовані вчені ради з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертації на здобуття наук.

ступеня доктора філософії з галузі знань: 01 — Освіта/Педагогіка; 011 — Освітні, педагогічні науки. На кафедрах тривають попередні обговорення дисертацій.

Для зручності організації освітньо-наукового процесу та звітності відділом аспірантури і докторантури створено телеграм-групи здобувачів III (освітньо-наукового) РВО, докторантів та викладачів, наук. керівників. Наші здобувачі у своїй освітній та наук. діяльності дотримуються принципів академ. доброчесності.

Значно збільшилась кількість відкритих занять аспірантів усіх спеціальностей і всіх років навчання. Традиційними вже стали для наших здобувачів гостьові лекції провідних зарубіжних учених, наприклад, професора Дж. Скотта Крістіансона, директора Центру підприємництва та інновацій у Труласському бізнес-коледжі Ун-ту Міссурі; доктора Чедда Хогана, доц. каф. освіти дорослих і безперервної освіти Ун-ту штату Північна Кароліна та ін.

Аспіранти та докторанти беруть активну участь у Міжнародних

та Всеукраїнських наук. конференціях. Обмін новою інформацією, досвідом у наук. роботі здобувачів III (освітньо-наукового) РВО відбувається не тільки на конференціях, а й під час роботи гуртків, онлайн-нових зустрічей.

За 2022/2023 н. р. значно зросла кількість міжнародних стажувань здобувачів у рамках академ. мобільності в таких країнах, як Польща, Литва, Німеччина, Чехія.

Наші аспіранти беруть активну участь у конкурсах, проєктах. Так, наприклад, здобувачка 2 року навч. III (освітньо-наукового) РВО ОНП Право Є. Коновальчик пройшла жорсткий конкурсний відбір і зараз проводить консультаційну діяльність в Аналітичному центрі Асоціації жінок-юристок України «ЮрФем».

Від початку введення воєнного стану наші аспіранти й докторанти займаються волонтерською діяльністю. Аспірант III року навч. А. Кваша визнаний переможцем у номінації «Волонтер» щорічної церемонії Сковородинівський олімп ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Ірина Разуменко,

нач. відділу аспірантури і докторантури

18 квітня 2023 р. відбувся вдалий захист дисертаційної роботи на здобуття наук. ступеня доктора філософії Анастасії Володимирівни Черненко зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Наук. керівник — д. пед. н., проф. Ілона Іванівна Костікова

ВИСОКІ ПОКАЗНИКИ ПУБЛІКАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ

Напередодні Дня науки в Україні хотілося б подякувати науковцям ун-ту за високі показники публікаційної активності, згадати про основні здобутки та досягнення.

Упродовж 2022 року науково-педагогічні працівники ХНПУ імені Г.С. Сковороди видали 3628 публікацій загальн. обсягом 4143,8 друк. арк., із них 52 монографії, 2 підручники, 998 навч. посібників, 1267 наук. статей, 180 метод. рекомендацій, 19 довідників, 2 словники, інші видання — 1108.

Минулого року на засіданнях Вченої ради ун-ту було рекомендовано до друку 67 навч. та наук. видань. У 2023 році на 3-х засіданнях було затверджено 13 видань, із них 3 монографії, 5 навчально-методичних посібників та 5 фахових збірників наук. праць.

Протягом 2022 року відбулося 11 засідань редакційно-видавничої ради ун-ту, на яких розглянуто та затверджено 114 праць. У 2023 році вже проведено 4 засідання ради. Затверджено 29 видань: 26 метод. рекомендацій та 3 збірники матеріалів конференцій (українського мовно-літературного ф-ту імені Г.Ф. Квіткі-Основенненка; ф-ту історії і права; ф-ту дошкільної освіти).

Одним із пріоритетів МОН України вважає активізацію системної роботи з інтеграції України в Європейський дослідницький простір. Науковці ун-ту під час підготовки дисертаційних та монографічних досліджень, написання статей, виконання фундаментальних та прикладних науково-дослідницьких робіт і проєктів усе частіше впроваджують тематику з питань євроінтеграції. Так редакційна колегія наук. інформаційного журналу «Новий Колегіум» (гол. Редактор Ю.Д. Бойчук, відповід. редактор О.П. Котух) у 2023 році опублікувала спеціальний тематичний випуск (№ 1–2), присвячений європейській інтеграції України. У спец. випуску свої статті опублікували 18 науковців нашого ун-ту.

Усіх охочих запрошуємо взяти участь у наступному випуску журналу (№ 4). Статті можна подати до редакційної колегії до вересня 2023 р.

Олена Шаповалова, нач. редакційно-видавничого відділу ун-ту

Міжнародні зв'язки

РОБОЧИЙ ВІЗИТ СКОВОРОДИНІВЦІВ ДО НОРВЕГІЇ

Упродовж 10–15 квітня представники ХНПУ імені Г.С. Сковороди провели низку зустрічей із норвезькими колегами на базі університетського коледжу Естфолд у м. Фредрікстаді (Østfold University College, Fredrikstad) з метою налагодження співпраці.

Делегацію від ХНПУ імені Г.С. Сковороди очолював ректор Юрій Бойчук. Робочий візит сквородинівців був плідний, насичений приємними зустрічами, цікавими лекціями та майстер-класами, новими знайомствами та культурною програмою, що підготували для українців організатори зібрання.

Під час зустрічі було розглянуто питання розширення співробітництва з норвезькими ЗВО. Крім цього, ректор Юрій Бойчук ознайомив іноземних колег з історією та сучасністю ХНПУ імені Г.С. Сковороди та висловив пропозицію організувати у вересні-жовтні 2023 року спільну конференцію з питань сучасних підходів до педагогічної освіти.

Делегати обговорили також ідеї та шляхи подальшої співпраці, перспективи майбутнього партнерства, зокрема академічні обміни викладачів і студентів, розвиток наукового співробітництва та спільних грантових проєктів. Також мова йшла про програми та можливості для викладачів, проведення гостьових лекцій, майстер-класів уже найближчим часом.

У вітальному слові ректор Юрій Бойчук подякував за організацію зустрічей, що стали запорукою успішної співпраці між ун-тами, а також висловив вдячність за підтримку й допомогу в складні часи російської агресії проти України.

Попри всі труднощі воєнного часу, науковий та науково-педагогічний персонал Сковородинівського ун-ту вірять в абсолютну перемогу України у війні та щиро зацікавлені в ефективній співпраці з норвезькими колегами.

Робочий візит до Норвегії був цікавим та пізнавальним. Інформація, надана норвезькими колегами, викликала велику зацікавленість і жваве обговорення. Учасники зібрання ставили актуальні запитання практичного змісту.

Результатом зустрічі стала домовленість про підписання додаткового договору про співпрацю між ХНПУ імені Г.С. Сковороди та університетським коледжем Естфолда у Фредрікстаді з проведення майстер-класів на базі ХНПУ.

Візит до Норвегії став цінним досвідом для сквородинівців. Обидві сторони впевнені в подальшій успішній, плідній співпраці.

Працюємо заради розвитку Сковородинівського університету, інтернаціоналізації освітнього процесу та науково-дослідницької діяльності.

Сковородинівський університет безперервно розширює міжнародні академічні можливості!

Олія Кліменко, керівник відділу зв'язків з громадськістю та ЗМІ

ТИЖДЕНЬ НАУКИ

Тиждень науки в Сковородинівському ун-ті стартував 13 травня. Традиційно на всіх ф-тах проходять численні (близько 100) наук. конференції, семінари, тренінги, майстер-класи, виставки здобутків і досягнень у галузі науки викладачів та здобувачів вищої освіти. Пропонуємо вам скорочений розклад заходів тижня:

Загальні заходи: 16.05. Інтерактивна лекція «Ресурси відкритої науки в Україні»; 17.05. Конференція студентів-переможців Всеукраїнського конкурсу наук. робіт з галузей знань і спец-стей; 18.05. Вітання ННП.

Рада молодих учених: 18.05. IV Міжнародна НПК «Наука та освіта в дослідженні молодих учених»; 20.05. Конкурс есе «Моя академічна доброчесність». **Ф-т початкового навч.** 13.05. Семінар «Еволюція теорії пізнання» для пед. працівників м. Харкова; 23.05. XIII НПК студентів «Актуальні проблеми навч. і виховання молодших школярів».

Ф-т мистецтв. 15.05. Круглий стіл на тему: «Хореографічне мистецтво на сучасному етапі: теорії та практики, розвиток та перспективи»; 18.05. Віртуальна майстерня на тему: «Концептуальні засади створення книжкової ілюстрації»; Конкурс плакатів «Рецепти академічної доброчесності».

Ф-т дошкільн. освіти: 17.05. Представлення проєкту конкурсу студент. робіт «Мінна безпека мовою дітей»; 18.05. НПК «Соціально-психологічні засади розвитку особистості в освітньому процесі».

Ф-т іноземної філології. 16.05. Студентський НП семінар «Японські культурологічні студії»; 20.05. XII студентська НПК «Сучасні аспекти дослідження і навчання іноземних мов».

Ф-т соціальних і поведінк. наук: 17.05. Лекція проф. Т.Б. Хомуленко «Людина в Лімінальному світі»; 19.05. Всеукраїнська НПК здобувачів освіти «Актуальні проблеми досліджень у галузі соціал. педагогіки і соціал. роботи».

Ф-т історії і права: 17.05. Підбиття підсумків конкурсу есе «Формування і головні етапи розвитку укр. державності: роль внутрішніх та зовнішніх чинників»; 18.05. Засідання студент. наук. гуртка з приватного права на тему: «Дитина та її права в сім'ї»; 19.05. Всеукраїнська студентсько-учнівська НПК «Актуальні питання істор. розвитку України й світу очима молоді».

Ф-т природничої, спец. і здоров'язбереж. освіти: 15.05. Засідання студент. наук. товариства каф. зоології на тему «Орнітологи самурайського роду Курода»; 16.05. Олімпіада зі спец-сті 016 «Спеціальна освіта»; 18.05. Пленарне засідання «VI Міжнародної конференції «Харківський природничий форум».

Український мовно-літ. ф-т імені Г.Ф. Квіткі-Основенненка: 15.05. Гостьова лекція проф. Філософського ф-ту Ун-ту ім. Ф. Палацького в Оломоуці А.А. Архангельської; 19.05. Розмовний клуб «Сучасна наука» (англ. мовою); 23.05. III Міжнародна славянська конференція, присвячена пам'яті святих Кирила і Мефодія.

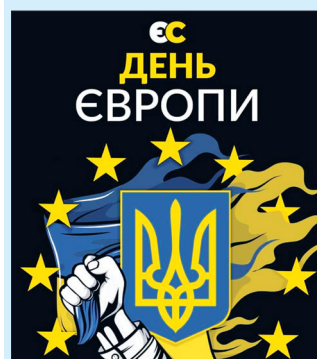
Фізико-матем. ф-т: 10.05. Гостьова лекція від заруб. науковців (Краківський пед. ун-т) на тему: «Проблеми підготовки здобувачів ВО в сучасних умовах цифровізованого світу»; 17.05. Батл з ботом «Розум людини та штучний інтелект»; 18.05. Конкурс STEM-проєктів здобув. ВО (група 4I) для участі в конкурсі «Краща STEM-публікація» (ДНУ «Ін-т модернізації змісту освіти»).

Ф-т ФВ і спорту: 24.05. Студентська НПК «Актуальні проблеми гімнастичних видів спорту».

Ін-т післядипломної освіти і менеджменту: 17.05. Всеукраїнська НПК «Розвиток системи управління закладом освіти: Європейська практика та досвід України».

КРОКУЮЧИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Попри повномасштабне російське вторгнення система вищої освіти України долає всі виклики сьогодення та активно інтегрується до європейського освітнього середовища.

Міцкевича в Познані, за фінансової підтримки Національної агенції академ. обмінів (NAWA) студенти, магістри, аспіранти та викладачі нашого ун-ту стали учасниками тематичних наук. стажувань «Міждисциплінарні студії», «Міжнародні полоністичні студії», «Точні науки», «Міждисциплінарні студії в гуманітарних науках», «Отримання нових проєктів та управління». Учасники стажувань отримали незабутній досвід живого спілкування не лише з українськими колегами, а також з освітянами й науковцями провідного ун-ту Польщі.

Завдяки співпраці нашого ун-ту з міжнародними партнерами освітяни та студенти-сквородинівці мають змогу долучитися до численних програм академ. мобільності.

Так у грудні 2022 р. за програмою обміну студентами з метою підвищення спортивного кваліфікації та встановлення професійних зв'язків здобувачі освіти ф-ту ФВ і спорту нашого ун-ту відвідали Cardiff Metropolitan University.

Упродовж цього семестру 27 здобувачів I та II РВО з різних ф-тів ХНПУ імені Г.С. Сковороди навчаються за програмою Erasmus+ у провідних ЗВО Польщі, серед яких: Ун-т імені Адама Міцкевича в Познані, Вроцлавський ун-т, Поморська Академія, Люблінський католицький ун-т.

Завдяки участі нашого ун-ту в міжнародному проєкті Міждисциплінарних літніх шкіл у палаці Дембіна, координатором якого став Ун-т імені Адама

О. Гуліч, координатор проєкту Erasmus+

МОЛОДА НАУКА: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ

Ще декілька років тому ми були переконані, що наука є непрогресивним видом діяльності для молоді людини. Спробуємо поговорити про тенденції та перспективи молодого вченого.

Чи знайдеться сьогодні молода людина, яка з упевненістю може заявити, що їй не потрібен магістерський рівень вищої освіти? Навряд чи... А підтвердженням магістерського рівня здобувача освіти є його наукова робота, написана якісно, ґрунтовно, переконливо і... доброчесно. Саме наявність магістерського рівня забезпечує людині звання «молодого вченого» згідно із Законом «Про наукову і науково-технічну діяльність». Хоча не тільки це стимулює наших здобувачів займатися наукою, адже поняття «відкритої науки» шириться міжнародними просторами закладів освіти та установ, які проводять та організовують різні івенти саме наукового спрямування.

ХНПУ імені Г.С. Сковороди не є винятком, співпраця чого є установа, організація та проведення численних наук. заходів. Консультативно-дорадчий орган ун-ту — рада молодих учених — активно створює умови для наук. розвитку як для студента, так і для професора. Наука в закладі освіти — це не лише написання курсової, магістерської роботи, участь у конференції, це ще й колаборація наук. спільноти вишу довкола прогресивних ідей, популяризація дослідницьких проєктів, дотримання принципів академ. доброчесності, представлення себе та свого закладу освіти серед наук. спільноти на національному та міжнародному рівнях.

Команда ради молодих учених щиро вітає читачів газети «Учитель» з Днем науки в Україні та дякує кожному здобувачу освіти та викладачу ХНПУ імені Г.С. Сковороди за активну участь у наукових заходах! Навіть у ті часи, коли, здавалося, нічого не вдасться зроби-

Ольга Башкір, д. пед. н., проф. каф. освітлюючої та ІТ пройшла стажування на базі Ун-ту Адама Міцкевича (Республіка Польща) на тему: «Отримання нових проєктів та управління»

ти, нас надихали саме наші студенти та аспіранти: IV Міжнародна науково-практична конференція для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених «Наука та освіта в дослідженнях молодих учених», конкурс есе «Моя академічна доброчесність», «Доброчесні зустрічі сквородинців», «Наукові стартапи» — усе твориться руками молодих учених нашого ун-ту. Без нас не проходить жодні літні чи то зимові наукові школи від Ради молодих учених при МОН України, ми виступаємо з доповідями абсолютно на всіх нощах науки, ми активно співпрацюємо з радою молодих учених при ХОБА, бо ми — сквородинці й чітко знаємо, що освіта збереже Україну, а наука сприяє її прогресу.

Ольга Башкір, професор, голова РМУ

ГОСТЬОВІ ЛЕКЦІЇ

Важливою складовою наукової роботи на ф-ті історії і права стали гостьові лекції за участі провідних вітчизняних і закордонних фахівців.

23 листопада 2022 р. своє дослідження на тему «Рашизм — феномен епохи глобалізму» презентувала Лариса Якубова, д. іст. н., член-кор. НАН України, зав. відділу історії України 20–30-х рр. XX ст. Ін-ту історії України НАН України. На лекції було розглянуто генезу та головні трактування терміну «рашизм», проведено його порівняльний аналіз з найвідомішими тоталітарними ідеологіями XX ст., досліджено деструктивний вплив «рашизму» на російське суспільство.

28 лютого 2023 р. гостьову лекцію на тему «Війна в проєкціях і конструкціях історичного часу» прочитав Олексій Ясь, член-кор. НАН України, доктор історичних наук, провідний науковий співробітник відділу української історіографії Ін-ту історії України НАН України. На лекції було висвітлено феномен війни в найголовніших темпоральних конструкціях від доби античної історіографії до сучасності. Лектор прийшов до висновку, що війна посідала особливе місце в усіх проєкціях і конструкціях історичного часу, позаяк генерувала трансформації всіх войовничих суспільств.

14 березня 2023 р. відбулася гостьова лекція докт. габілітованого, проф. Марека Міколайчика (Ун-т імені Адама Міцкевича в Познані, Республіка Польща) на тему «Етапи європейської інтеграції». На початку заходу було схарактеризовано історичні передумови й чинники, які активували євроінтеграційну ідею після 1945 р. Чимало уваги проф. Марек Міколайчик приді-

лив аналізу перших кроків на шляху євроінтеграції, аналізу візії єдиної Європи Шарля де Голля, суперечливим підсумкам євроінтеграції в 1970-х — середині 1980-х рр., Маастріхтському і Ліссабонському договорам.

21 квітня 2023 р. на базі навчально-методичного центру ф-ту історії і права проведено вебінар на тему «Нові кордони між історією і пропагандою (на прикладі викладання питань історії освіти)». Своє бачення цього питання презентував докт. габілітований, проф. Роман Томашевський (Поморська академія в Слупську, Республіка Польща). Він наголосив на специфіці різних історичних перспектив (наукової, буденної, шкільної та ін.) і проаналізував такі важливі питання: де проходять кордони між минулим і сучасністю в процесі викладання історії; як співвідносяться між собою рівні освіти й викладання історії; яку роль відіграють підручники в США і яким має бути викладання історії в ун-ті; наскільки потужний вплив на зміст історичної освіти справляють політика і ЗМІ.

Усі чотири гостьові лекції викликали чималий інтерес серед здобувачів освіти і НПП (а методичний вебінар проходив також за активної участі викладачів закладів середньої і передвищої фахової освіти Харківської обл.). Численні питання та жваві дискусії органічно доповнювали чудову інтелектуальну атмосферу цих заходів.

Сергій Серяков, к. іст. н., доц. каф. всесвітньої історії

ПОКАЗНИКИ РЕЙТИНГУВАННЯ

Рейтингів відіграють важливу роль у житті українських ЗВО, тому що впливають не лише на «привабливість» для випускників, але й на розподіл фінансових урядових субвенцій.

Основними наук. показниками в рейтингах є індексація наук. доробку ун-ту в наукометричних базах Scopus та Web of Science. З минулого року кожна база офіційно співпрацює з українськими ун-тами щодо внесення інформації для індексації через посаду Institution Wizard, яку в нашому ун-ті обіймає редакторка центру міжнародної діяльності І.А. Кривобокова.

На травень 2023 р. ун-т має такі показники: **Scopus** — 297 статей, 1949 цитувань, індекс Гірша = 20; **Web of Science** — 467 статей, 1700 цитувань, індекс Гірша = 17. У **внеску рейтингу 2023 р. українських ЗВО** у Scopus наш ун-т посідає 90 місце серед 204 ЗВО України, 10 місце серед 18 Харківських ЗВО, 5 місце серед 19 педагогічних ЗВО України.

Дякуємо всім науковцям ун-ту, завдяки публікаціям яких наш виш щороку покращує свої показники в наукометричних базах.

І.А. Кривобокова, редакторка центру міжнародної діяльності

Наукова бібліотека

НОВИЙ НАПРЯМ РОБОТИ

Напередодні Дня науки в Україні ХНПУ імені Г.С. Сковороди приєднався до Українського консорціуму ORCID.

У березні 2021 р. МОН України та міжнародна некомерційна організація ORCID підписали меморандум про співпрацю, що передбачає роботу над покращенням використання унікальних відкритих ідентифікаторів учених (ORCID IDs) серед українських науковців. Восени 2022 р. під час заходів, присвячених Тижню відкритого доступу, було офіційно заявлено про створення Українського консорціуму ORCID, до якого у квітні 2023 р. приєднався ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Відповідно до листа МОН України міжнародна некомерційна організація ORCID скасовує для українських установ, що приєдналися до національного консорціуму ORCID, членський внесок на наступні три роки.

З метою приєднання до Національного консорціуму ORCID-Україна здійснено перехід на нову версію програмного забезпечення репозитарію DSpace 7.5, її налаштування. Інтеграція репозитарію ун-ту з консорціумом ORCID дозволить автоматично оновлювати інформацію про публікації в профілі в ORCID після додавання нових публікацій у репозитарій. Це допоможе забезпечити актуальність і повноту інформації про авторські публікації в ORCID. Крім того, інтеграція репозитарію з ORCID сприятиме покращенню внутрішнього управління даними дослідників та публікацій ун-ту. Наразі НБ ун-ту розпочато роботу

з налаштування інтеграції з консорціумом ORCID.

Приєднання ХНПУ імені Г.С. Сковороди до Національного консорціуму ORCID-Україна є важливим кроком для підвищення якості управління науковими даними, забезпечення більшої видимості наук. публікацій, моніторингу наук. діяльності дослідників.

О. Коробкіна, директор НБ

Наукові пошуки

ПОЛЬОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗООЛОГІВ

Зважаючи на складну ситуацію в країні, минулорічний польовий сезон фактично був зірваний. Але, на щастя, цього року викладачі, аспіранти каф. зоології та студенти ХНПУ імені Г.С. Сковороди урешті змогли вивчати птахів у природних умовах, продовжуючи збирати практичний матеріал для своїх дисертаційних робіт.

6 квітня аспірантка каф. зоології І року навч. Л. Літвін здійснила виїзд на територію Полтавського гірничо-збагачувального комбінату, де зі студенткою ІІ курсу ХНПУ імені Г.С. Сковороди С. Підуст і студентами Кременчуцького нац. політехнічного ун-ту імені Михайла Остроградського Ф. Сеніка та Н. Коваленко під керівництвом гол. аудитора системи екологічного менеджменту Полтавського ГЗК О.В. Сенік розвісили штучні гніздівки для дрібних горобцеподібних птахів на західному автовідвалі. Неоціненну підтримку та сприяння в наук. дослідженнях здійснив д. б. н., проф. КНУ імені М.В. Остроградського, перший проректор В.В. Никифоров. Як вважають дослідники, розвішування штучних гніздівель сприятиме відновленню орнітобіоти та фітобіоти на цій ділянці ГЗК.

серед яких був малий яструб та слуква (вальдшнеп), а також окільцьованих в інших країнах птахів, а саме, чорний дрізд з кільцем Туреччини та співочий дрізд з німецьким кільцем. Дослідники проводили фенологічні спостереження, які будуть проаналізовані, статистично оброблені та використані в наук. публікаціях молодих дослідників.

Однією з яскравих подій у житті аспірантів кафедри та студентів-біологів України було проведення ХХ-ї орнітошколи. 24–28 квітня на базі Малівецького обл. історико-культурного музею (Хмельницька обл.) відбулася зустріч аспірантів Р. Мельнікова, Л. Літвін, ННЦ «ІЕКВМ» А. Нікітіної та студентки Ю. Чуйко ХНПУ імені Г.С. Сковороди, а також студентів Хмельницького та Кам'янець-Подільського національного ун-тів, студентів зі Львова з відомими вче-

ними-орнітологами України: д. б. н. А.А. Бокотеем, к. б. н. М. Матвеевим, к. б. н. Р. Черничко, к. б. н. М. Тарасенком, к. б. н. Ю. Андрющенком, к. б. н. Н. Дзюбенко, к. б. н. І. Кушнарським, ст. вкл. С. Ільїнським. Хоча погода, часом, і не дуже тишила, але вчені-орнітологи проводили майстер-класи щодо дослідження птахів, влаштовували конкурси для студентів на знання птахів. Звичайно ж, аспіранти займалися вивченням та дослідженням видів птахів місцевої фауни. Одним з важливих завдань проведення орнітологічних шкіл є обмін досвідом, результатами досліджень та спілкування з відомими вченими-орнітологами України.

Ліана Літвін і Роман Мельніков, аспіранти ХНПУ імені Г.С. Сковороди

ВІДКРИТТЯ СКАРБНИЦІ ДОСВІДУ

У квітні 2023 року фізико-математичний ф-т уперше долучився до загальноуніверситетського методичного тижня.

Методичний тиждень — унікальна ініціатива, яка не тільки була активно підтримана колективом ф-ту, але й, наш погляд, стала прикладом дієвої та продуктивної освітньої співпраці, виключно значущої та затребуваної в сучасних реаліях.

Провідні викладачі-методисти кафедр фізико-математичного ф-ту модерували майстерку від здобувачів освіти «Виховна робота в онлайн: як заохотити учасників» (проф. А.В. Боярська-Хоменко); вебінар «Цифровізація освіти: інструменти для вчителя» (проф. Н.О. Пономарьова); вебінар «Інтерактивні методи навчання» (проф. О.І. Башкір); вебінар «Актуальні проблеми сучасної шкільної хімічної освіти» (доц. О.В. Сидоренко); інтерактивну лекцію «Навчання фізики в умовах дистанційного навчання» (доц. В.М. Сергєєв).

Учасниками заходів стали вчителі фізики, хімії, інформатики, математики з усієї України, викладачі закладів професійно-технічної та вищої освіти Харківщини, здобувачі педагогічної освіти.

Особливо відзначимо проведення в рамках методичного тижня на базі каф. математики Всеукраїнського круглого столу «Актуальні питання математики та методики її викладання» (модератор проф. О.А. Жерновникова). До організації та проведення круглого столу долучилися також провідні вітчизняні педагогічні ун-ти з Києва, Кривого Рогу та Тернополя. На онлайн-зустрічі було заслухано та обговорено авторські доповіді методистів та вчителів математики з нагальних питань математичної освіти.

Зауважимо, що проведений методичний тиждень викликав велику увагу освітан — усього до заходів тільки фізико-математичного ф-ту долучилися близько 250 активних учасників, які надали чимало позитивних відгуків, що надихають на подальшу роботу. Упевнені, що проведення методичного тижня стане традицією нашого ф-ту й ун-ту та відіграватиме вагомий роль у формуванні методичної компетентності вчителів-практиків та здобувачів вищої педагогічної освіти.

Наталія Пономарьова, декан фізико-математичного ф-ту

МОЯ ДОЛЯ В МОЇХ РУКАХ

Чудовий ювілей святкує Ольга Миколаївна Коваленко, доцент каф. теорії та методики викладання філолог. дисциплін у дошкіль., початк. і спец. освіті.

Ольга Миколаївна — харків'янка, 1968 р. н.

«Чому обрала спеціальність вчителя початк. класів? По-перше, я дуже любила свою школу. По-друге, мені неймовірно пощастило потрапити в І клас до Олександри Павлівни Макаренко — учительки, яка всім серцем була віддана своїй справі. По-третє, поряд зі мною завжди була старша сестра, учителька початк. класів, яка в усьому була для мене взірцем і беззаперечним авторитетом. І зараз мені здається, що це не я обирала професію, а професія обрала мене».

О. Коваленко в 1989 р. закінчила ХДПІ імені Г.С. Сковороди за спецтезою педагогіки і методики початк. навч. І рік працювала вчителем початк. класів СШ № 46 м. Харкова. А далі майже вся трудова біографія Ольги Миколаївни пов'язана з альма-матер. З 1990 по 1996 рр. навчалась в аспірантурі, а з 1996 р. вже почала викладацьку діяльність. Після захисту (1997 р.) канд. дисертації вона обіймає посаду доцента каф. методики початк. навч., а з 2019 р. і дотепер — каф. теорії та методики виклад. філолог. дисциплін у дошкіль., початк. і спец. освіті, а також на гром. засадах є ст. наук. співробітником лабораторії метод. забезпечення безперервної системної освіти школа — ВНЗ ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Крім того, О.М. Коваленко з 2004 р. — координатор з наук. роботи ф-ту початк. навч. Вона викладає на ф-тах початк. навч., дошкіль. освіти та природн., спец. і здоров'язбереж. освіти.

О.М. Коваленко — автор понад 180 наук. робіт, серед яких 37 отримали гриф МОН України, декі стали переможцями конкурсного відбору підручників і видаються за кошти держ. бюджету. Вона бере активну участь у Міжнародних НП конференціях і семінарах, є постійним спікером онлайн-марафонів і вебінарів з питань мовної освіти молодших школярів, неодноразово була членкинею журі ІІ етапу Всеукраїнської олімпіади студентів зі спец-сті «Дошкільна освіта».

Понад 15 років О. Коваленко є керівником пед. студії «Перші кроки до майбутньої професії», яка виявилася, на думку Ольги Миколаївни, «достатньо ефективною формою набуття здобувачами проф. компетентностей. До участі в роботі студії були залучені студенти всіх курсів ф-ту початк. навч. Але дистанційне навч. децю ускладнило роботу пед. студії, і зараз її учасниками є лише студенти 3 курсу, які набувають досвіду підготовки, проведення й аналізу урочків української мови і літерат. читання двічі на місяць у формі тренінгів і ділових ігор».

У 2021 р. О. Коваленко пройшла Міжнародне стажування в Польщі. Вона є переможницею конкурсу «Видатні жінки Сковородинського ун-ту» в номінації «Жінка в науці -2021», нагороджена за заслуги в справі підготовки майбутніх педагогів та з нагоди ювілею медалью Григорія Сковороди.

На питання **Як проводите своє дозвілля? Чи є у Вас життєвій девіз?** ювілярка відповіла: «Для сім'ї, на жаль, залишається обмаль часу, але намагаюся одночасно бути й дочкою, і дружиною, і мамою, і бабусею. У вільний час ходжу до театру, читаю, люблю гуляти з онукою, подорожувати, дивитися на зорі не небо, а інколи пишу дитячі вірші. Я можу віднести себе до 5 % найщасливіших людей на нашій планеті, оскільки моя робота — це моє хобі. Мій девіз: «Моя доля в моїх руках!», «Не вимагай від інших того, чого не робиш сам!»

Факультетська спільнота щиро вітає Ольгу Миколаївну з ювілеєм! Бажає їй міцного здоров'я, мирного майбуття й плідної роботи на освітніх шляхах.

Підготувала Ірина Букова

Конференція

ЩО ДОДАСТЬ УПЕВНЕНОСТІ В НАУКОВИХ ПОЧИНАННЯХ?

27 квітня 2023 року на українському мовно-літературному факультеті імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка відбулася XIII Всеукраїнська науково-практична конференція студентства і наукової молоді «ФІЛОЛОГІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ».

Серед напрямів роботи були такі: сучасна парадигма лінгвістичних досліджень, актуальні питання сучасного літературознавства, теорія і практика викладання філологічних дисциплін у початковій, середній і вищій школі. Учасниками конференції були здобувачі ХНПУ імені Г.С. Сковороди та інших вишів Харкова, а також студенти з Кам'янця-Подільського та Львова.

Я брала участь у мовознавчій секції «Сучасна парадигма лінгвістичних досліджень: українська, польська, англійська мови», керівником якої була координатор з наукової роботи факультету Юлія Миколаївна Лебеденко. Активними учасниками нашої секції були здобувачі 3 курсу та магістри 5 курсу, зокрема О.В. Гавришків, А.В. Кузьменко, В.С. Грида та інші.

Під час конференції студенти мали можливість ознайомитися з різноманітними напрямками досліджень у галузі лінгвістики, літературознавства, методику викладання дисциплін філологічного циклу, а також виступити зі своєю науковою доповіддю. Наші викладачі, Олена Андріївна Олексенко, Інна Андріївна Павлова та Оксана Володимирівна Халіман також відвідали нашу секцію, ставили слушні питання й надавали рекомендації під час виступів. Співкування з викладачами й іншими учасниками конференції було дуже плідним та допомогло мені поглибити знання в галузі лінгвістики, додало впевненості в моїх наукових починаннях.

Цікавим і активним було обговорення доповідей учасників, оскільки присутні не лише ставили корисні запитання, а й надавали конструктивні коментарі, поради, що допомогло нам поліпшити свої навички та глибше зануритися у теми наукових пошуків, а також окреслити перспективи подальших досліджень.

Загалом XIII Всеукраїнська науково-практична конференція студентства і наукової молоді виявилася дуже цікавою та продуктивною подією, яка залишила позитивні враження. Організація конференції відбулася на високому професійному рівні й стала важливим заходом для студентів, які прагнуть поглибити свої знання та отримати досвід виступу перед аудиторією.

Я дякую організаторам за таку можливість і хочу взяти участь у подібних заходах у майбутньому. Цей досвід надав мені впевненості, переконав у правильності обраного напрямку й надихнув на подальшу роботу над магістерським дослідженням. Раджу іншим студентам не пропускати такі можливості для збагачення свого наукового багажу.

Д.А. Мануйлова, V курс, УМЛФ ім. Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

ЮРИДИЧНА КЛІНІКА

29 квітня Юридична клініка ХНПУ імені Г.С. Сковороди та її керівник Т.Г. Головань узали участь у Міжнародному науковому форумі «Розвиток юридичної клінічної науки й освіти: виклики та перспективи», який відбувся на базі Юридичної клініки Донецького НУ імені Василя Стуса.

Тематичні напрями Форуму: Формування та розвиток юрид. клінічної науки. Теоретико-методологічні засади клінічної юрид. освіти. Юрид. клініка: новітні виклики та перспективи розвитку. Безоплатна правова допомога (кейсменеджмент) юрид. клінік. Розвиток правопросвіти та медіатизації (інформування населення через ЗМІ) в юрид. клінічному русі. Уплив юрид. клінічної підготовки на професійну ідентичність майбутніх правників. Взаємодія юрид. клінік з організаціями-партнерами в Україні та за кордоном. Дякуємо Лілії Петрівні Амелічівій за запрошення, високий рівень організації заходу та його цікаве й корисне змістове наповнення.

МУЗЕЙ АНАТОМІЇ

У нашому ун-ті є «місце, де смерть рада допомогти життю (Hic lokus est, ubi mors gaudet succurrere vitae)». Цим місцем є анатомічний музей у навч. корпусі у Фанінському провулку.

Музей містить колекцію анатомічних препаратів, аналогів якої немає серед українських педагогічних ун-тів. Ідея створення морфологічного (анатомічного) музею на каф. анатомії і фізіології людини належить д. мед. н., проф. Я.Р. Синельникову. Експонатами майбутнього музею стали препарати, виготовлені співробітниками кафедри та студентами наук. гуртка. Станом на 1977 рік була зібрана певна кількість експонатів, і у вересні того ж року музей було відкрито.

Зала музею спочатку була розташована в підвальному приміщенні, її площа становила 22 м², а виставковий фонд налічував близько 100 експонатів. Під керівництвом проф. Я.Р. Синельникова проводилася плідна науково-дослідна робота, і буквально за декілька років кількість експонатів музею збільшилася переважно за рахунок натуральних вологих препаратів. Створення та розвиток музею також пов'язані з іменами анатомів кафедри — доцентів Є.П. Страхової, В.П. Полякова, І.І. Шапіро, С.П. Шапіро, В.І. Без'язичного, аспірантів О.М. Микитюка, В.Х. Фоменко, М.Г. Самойлова та інших.

У 1992 році під керівництвом зав. кафедри проф. О.М. Микитюка була проведена реконструкція музею і він був переміщений на перший поверх навч. корпусу в нове, більш просторе приміщення. Упродовж наступних років викладачі та співробітники кафедри разом зі студентами наук. гуртка розширювали музейну колекцію, примножували фонд наочних експонатів.

Експозиційна площа музею у 2017 р. була розширена й наразі становить 98,1 м². У музеї представлено понад 550 експонатів, серед них 240 вологих (зокрема рідкісні колекції ембріонів та плодів), 259 сухих, 7 корозійних препаратів, 60 штучних моделей і муляжів, 44 барельєфа, 23 таблиці (малюнки). У музеї є унікальні препарати, виготовлені особисто видатним анатомом, д. мед. н., проф. Яковом Рафайловичем Синельниковим та учнями його школи. Препарати розміщені в шафах відповідно до систематичного принципу вивчення анатомії людини за такою тематикою: «Остеологія», «Міологія», «Синдесмологія», «Спланхнологія», «Ангіологія», «Нейрологія», «Вікова фізіологія», «Аномалії розвитку», «Антропологія».

Викладання в дистанційному режимі, спочатку в період пандемії COVID-19, а згодом і воєнних дій, позбавило здобувачів безпосередньо вивчати будову тіла людини за анатомічними препаратами та муляжами. Але у 2018 році завдяки д. с-госп. н., професору І.А. Юнову (на той час зав. кафедри) і викладачам кафедри Т.С. Комісовій, Л.П. Коваленко, А.В. Мамотенко записано відеоекскурсії за темами: «Скелет», «Внутрішні органи», «Нервова система», що дозволяє проводити онлайн-заняття для студентів та онлайн-екскурсії для учнів шкіл. Відеоекскурсії допомагають краще зрозуміти особливості будови організму людини в цілому й окремих його органів.

Отже, хто хоче більше дізнатися про будову свого тіла, ми запрошуємо відвідати відеоекскурсії до нашого анатомічного музею за посиланням <http://hnpu.edu.ua/uk/galereya>.

Т.С. Комісова, проф., в. о. зав. каф. і Л.П. Коваленко, ст. викл. каф. анатомії і фізіології людини імені проф. Я.Р. Синельникова

ІНОЗЕМНА ФІЛОЛОГІЯ Й РЕАЛІЇ СУЧАСНОГО СВІТУ

25 квітня на кафедрі в онлайн-форматі відбулася студентська НПК «Лінгвістичні, літературознавчі та країнознавчі пошуки молодих дослідників» за участю здобувачів І (бакалаврського) РВО ф-ту іноземної філології.

Уже стало традицією на каф. практик англійського усного і писемного мовлення напередодні Дня науки проводити щорічну студентську науково-практичну конференцію. Цей рік не став винятком, незважаючи на всі складнощі воєнного стану, а також дистанційний формат навчання, студентська наука на кафедрі вирує.

На конференції були представлені дослідження з ономастики, лінгвокультурології, когнітивної лінгвістики, перекладознавства та країнознавства. Особливо ґрунтовністю й глибиною наук. аналізу досліджуваного матеріалу, а також високим ступенем новизни отриманих результатів відзначалися доповіді «The Main Ways of Translating the Titles of Adapted TV Shows from English into Ukrainian» (Дарина Холодова, 34СО), «Gender Stereotypes in English-Language Quotations» (Вікторія Мурга і Діана Скляр, 35СО), «Cat Names in Contemporary English» (Ангеліна Світлична, 35СО). Ці доповіді стосувалися різних аспектів вивчення

англійської мови, фокусуючи увагу на актуальних проблемах міжкультурної комунікації, лінгвокультурології та гендерної лінгвістики. Об'єктом досліджень стали не лише твори класичної літератури, а насамперед сучасний і цікавий молоді матеріал, дібраний із різноманітних медіаджерел — інформаційних веб-сайтів і тематичних блогів різного спрямування, соціальних мереж, мультимедійної платформи Tik Tok та ін.

Неабияке зацікавлення учасників і гостей заходу також викликали доповіді студенток 36 СО гр. Валерії Осьмачко, Марії Черванової та Поліни Каліджеєвої, які застосували наук. підхід до аналізу власного досвіду й підготували оригінальні дослідження з країнознавства. Перебуваючи через війну в різних кутках Європи, студентки представили своє бачення різних міст (Відня, Бремена та ін.), розповіли про їхню історію й культуру, визначили пам'ятки архітектури, освітні заклади, інфраструктуру, а також, щонайперше,

оцінили переваги й недоліки життя на сучасному етапі.

Модератори заходу — к. філол. н., доц. О.В. Зосімова і к. філол. н., доц. Т.В. Подуфалова — відзначили зацікавленість здобувачів наук. роботою, готовність до обговорення та обміну досвідом, високий рівень володіння ІТ, що засвідчили, зокрема, мультимедійні презентації результатів досліджень студентів. Усі доповідачі нагороджені грамотами за активну участь у роботі конференції.

Учасники й гості заходу наголосили, що їм особливо імпонувала невимуслена, доброзичлива атмосфера конференції, яка була позбавлена суворого академізму як із погляду тематики й змісту представлених доповідей, так і форми проведення. Студенти вільно ділилися власним досвідом, оригінальними ідеями й щирими емоціями та висловили бажання надалі брати участь у науково-практичних заходах такого формату.

О.А. Коваленко, проф., зав. каф. практики англ. УІПМ, О.В. Зосімова, доц. каф. англ. УІПМ

ПРОФОРІЄНТАЦІЙНИЙ МАРАФОН

20 квітня відбулась профорієнтаційна зустріч старшокласників КЗ «Харківська ЗОШ І-ІІІ ступенів № 74 Харківської міськради» з представниками каф. суспільно-економічних дисциплін і географії. Модератор заходу — Юлія Матей. На початку зустрічі до майбутніх абітурієнтів звернувся к. економ. н., доц., зав. каф. суспільно-економічних дисциплін і географії Олександр Зеленько та докт. філософії (PhD), викл. Тетяна Коптева. Вони розповіли про кафедру, переваги навчання за освітньою програмою «Географія в закладах освіти», про особливості вступу, перспективи працевлаштування випускників та про студентське життя на ф-ті історії і права.

26 квітня в. о. зав. каф. державно-правових дисциплін, кримінально-права і процесу Т.Г. Головань та доц. кафедри А.В. Плотнокова в рамках проекту «Відверто про професію юриста» провели профорієнтаційний захід в Харківській гімназії №82 ХМР Харківської обл. Відверто розмовляли про професію адвоката, яка викликає повагу, символізує вищий пілотаж у застосуванні закону та асоціюється з високими гонорарами. Починаючи з Давньої Греції та Давнього Риму адвокатські послуги завжди мали попит та жодним чином не страждали від прогресу. Навіть сучасний розвиток штучного інтелекту та роботів-юристів не ставить

під загрозу існування адвокатури, оскільки це не лише знання законів та вміння їх вдало підбирати, це ще й мистецтво, творчість, здатність імпровізувати та вміння переконувати. Тож чекаємо на абітурієнтів на спец-сті 081 Право в нашій славетній сквородинівській родині!

1 травня відбувався профорієнтаційний захід для учнів Пришибського ліцею Донецької селищної ради Ізюмського р-ну Харківської обл. за участі представників УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка.

Модератор — Тетяна Коваленко, 1 курс. Майбутні абітурієнти мали змогу ознайомитися зі структурою ф-ту, освітніми програмами та спеціалізаціями, роботою органів студ. самоврядування, особливостями вступної кампанії-2023 року, отримати вичерпну інформацію та зробити свідомий вибір щодо майбутньої освіти.

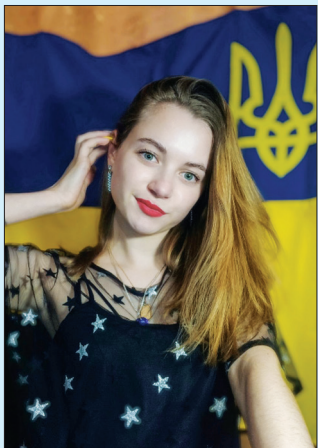
1 травня на онлайн-екскурсію до фізико-матем. ф-ту завітали учні 10–11 класів Харківської ЗОШ №103 (коорд. Наталія Темченко, 5М). Проведення екскурсії забезпечили спікери доц. Ю.С. Простакова, доц. С.А. Веприк та проф. С.Т. Золотухіна. Під час заходу гості познайомилися з нашим ун-том, ф-тами, особливостями навчання, кафедрами, спеціальностями та освітніми програмами, розробленими на ф-ті.

СТУДЕНТИ ОПІКУЮТЬСЯ ЕКОЛОГІЄЮ

Студентка І (бакалаврського) рівня З к. спец-сті 014.07 (Географія) ф-ту історії та права Софія Краснік (кер. PhD Т.С. Коптева) взяла участь у Міжнародному конкурсі студентських наукових робіт.

Конкурс відбувся на базі Одеського НТУ під егідою об'єднання ЗВО Чорноморського регіону та Європейської Асоціації інтеграції харчових наук та інженерних знань у харчовій галузі «Black Sea Science 2023». За тему було обрано: «Вплив газонасних родовищ на екологічний стан території Красноградського р-ну Харківської обл.».

Дослідження проводилося в Красноградському р-ні, звідки авторка родом. У результаті опрацювання теми було зроблено такі висновки: видобуток природного газу є важливою частиною економіки країни, бо надається велика кількість робочих місць; ця корисна копалина використовується в багатьох сферах промисловості. Але газонасні родовища, крім користі, приносять шкоду довкіллю: можливе забруднення атмосферного повітря та водоносних горизонтів, підвищення сейсмічної активності району, де проводяться роботи, разом

з деформаціями масиву гірських порід та денної поверхні. Також було зроблено припущення, що необачне використання родовища може призвести до екологічних проблем. Наприклад, пересихання місцевої невеликої річки Лип'янка, притоки річки Берестова, яка є притокою річки Оріль у басейні Дніпра, а отже, може негативно вплинути на стан річки Дніпро.

Софія Краснік, ф-т історії і права

XXII МІСЬКИЙ ТУРНІР З ОСНОВ ІНФОРМАТИКИ

22 квітня Департамент освіти, Харківський центр професійного розвитку пед. працівників, ХНПУ імені Г.С. Сковороди, Харківський НУ міського господарства імені О.М. Бекетова в дистанційному форматі провели XXII міський турнір з основ інформатики для учнів 5–7-х класів закладів ЗСО.

Цьогоріч міський турнір з основ інформатики став особливою подією, адже це перший захід з інформатики для школярів 5–7 класів, проведений під час війни. Уперше турнір було проведено повністю в дистанційному форматі через організовані віртуальні кімнати на платформі Zoom. У турнірі взяли участь 16 команд, 80 учнів, які представляли всі райони нашого міста. Викладачі каф. інформатики (Н. Олєфіренко, Л. Остапенко, Л. Колгатіна, Є. Шакурів) розробили завдання до трьох конкурсів турніру — «Знавці інформатики», «Конкурс шифрувальників», «Конкурс програмістів». Кожне завдання було унікальним, ретельно обговорювалося, апробувалося, художньо оформлювалося. Після завершення турніру всі завдання стають доступними для перегляду та розв'язання і розміщуються на сайті каф. інформатики — <http://kafinfo.org.ua/turnir>.

Уперше цього року учні працювали в новому для себе форматі — надавалися посилання на завдання, була організована спільна робота учасників команди у віртуальній кімнаті, індивідуальні результати швидко об'єднувалися засобами цифрових технологій. Змагальну, напружену атмосферу турніру вдало корегували члени журі — викладачі, інженери каф. інформатики, аспірант каф. освітології та ІП (О. Добрунов) та майбутні учителі — студенти спеціальності «Середня освіта (Інформатика)»: В. Пономарьова, К. Кльоз, Н. Скачко, А. Левченко (21), О. Іваху, А. Брюховецький, Д. Гритчин (41), А. Курганський, Є. Криворучко, М. Дяченко (31).

За підсумками Турніру І місце посіла команда Харківської гімназії № 55 «Фісикси».

Щиро вітаємо переможців та дякуємо членам журі, волонтерам та організаторам за відповідальну й копійку працю!

Н.В. Олєфіренко, проф., В.М. Андрієвська, проф.

ПЕРЕМОЖНИЙ РІК ОЛЕКСАНДРА ГВОЗДИКА

Вітаємо випускника ф-ту ФВ і спорту ХНПУ імені Г.С. Сковороди Олександра Гвоздика (1987 р. н.), українського боксера-професіонала в напівважкій ваговій категорії з вдалим поверненням до світового бою.

Олександр Гвоздик у лютому провів перший бій із жовтня 2019 р. з мексиканцем Хосе Обандо та переміг згідно з одноголосним рішенням судей. А вже 6 травня у Гвадалахарі (Мексика) нокаутував у шостому раунді представника Латвії Річарда Болотника.

Довідка. Олександр Гвоздик — харків'янин, колишній Чемпіон світу за версією WBC (2018–2019). Чемпіон США за версією NABF (2016–2019). Бронзовий призер Олімпійських ігор (2012), чемпіон Універсиади (2013) в категорії до 81 кг. Заслуж. майстер спорту України.

Університетська спільнота бажає Олександрові нових перемог на міжнародній арені.

ЯК СОЦІАЛЬНА РОБОТА ЗМІНЮЄ СВІТ?

Справжня соціальна робота полягає у допомозі іншій людині, що, на мою думку, виховує повагу та любов. Ми не можемо не співчувати, зважаючи на теперішні непрості часи, коли соціальна робота стала рятівною для багатьох людей.

Гуманізація взаємовідносин людини і суспільства, поєднання їхніх інтересів, створення умов для їхнього всебічного розвитку — усе це і є основною метою соціальної роботи. У своїй безпосередній практичній діяльності соціальний працівник прагне досягти забезпечення повноцінного соціального функціонування особистості, розширення її соціального простору, включення проблем життєдіяльності соціуму до сфери її власних життєвих інтересів.

Відомо, що соціальна робота як професія функціонує на різних рівнях і, безумовно, є вкрай важливою у вирішенні різних соціальних проблем, адже сприяє суспільним змінам, вирішенню проблем людських взаємовідносин, сприяє активізації здатності людей до самостійного функціонування в суспільстві з метою підвищення рівня їхнього благополуччя, а фундаментом соціальної роботи є принципи прав людини і соціальної справедливості.

Поліна Літвин, ф-ту соціальних і поведінкових наук спеціальності 231 «Соціальна робота»

КРИЗОВІ ПСИХОЛОГИ — РЯТІВНИКИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я

Згідно з даними МОЗ України, близько 60 % українців потребують психологічної допомоги, щоб подолати стрес, пов'язаний з війною, і наслідки пережитих травматичних подій.

Кризові психологи допомагають постраждалим від ракетних обстрілів, мешканцям деокупованих територій, морально виснаженим військовим та багатьом українцям, які зазнали руйнівного досвіду війни. На сьогодні кризові, або екстремальні психологи, є одними з найбільш затребуваних фахівців в Україні. Саме тому під час підготовки фахових психологів каф. психології ХНПУ імені Г.С. Сковороди на чолі з проф. Тамарою Борисівною Хомуленко робить акцент на сучасних методиках стресостійкості та практиках подолання посттравматичного досвіду.

Чимало випускників каф. психології з перших днів війни задіяні в різноманітних проєктах з психологічної допомоги, працюють кризовими психологами в складі міжнародної програми «Лікарі без кордонів». Про рівень проф. підготовки, власної стресостійкості свідчить досвід випускниці 2023 р. каф. психології Наталії Панасть, яка, працюючи волонтером у греко-католицькому монастирі та кризовим психологом у Благодійній організації «Карітас Харків», у складі мобільної бригади, що опікується мешканцями деокупованих громад Харківщини з 24 січня 2023 р., здійснюючи гуманітарно-психологічну допомогу мешканцям с. Липці, потрапила під ворожий обстріл російської артилерії. Наталя отримала серйозні поранення й тривалий час перебувала в лікарні. Після одужання, отримуючи диплом магістра з рук заст. декана з навч. роботи та провідного доц. каф. психології Тараса Валер'яновича Жванія (див. на фото), зазначила: «Працювати на місці трагедії, де люди втратили рідних, дах над головою, усе те, що було сенсом їх життя, вкрай важко, але в той самий час — українці важливо. Я маю знання, які допомагають постраждим людям долати шоковий стан, навчитись простих технік саморегуляції, опановувати практики самоконтролю та релаксації. Моя місія як кризового психолога разом з рятівниками, пожежниками, лікарями рятувати українців від шоку, паніки, депресії та зневіри. Саме тому попри всі ризики продовжую працювати. Попереду багато роботи!»

Кафедра психології

Поліна Герасова, здобувачка 3 р. н. І (бакалаврськ.) РВО спец-ті 081 Право ф-ту історії і права здобула перемогу в міському конкурсі електронних постерів з протидії торгівлі людьми.

Понад 300 робіт від студентів з 11 вишів та учнів з 50 шкіл міста було надіслано для участі в конкурсі, який проводився в Харкові. «Ми отримали велику кількість цікавих електронних плакатів, які, за згоди авторів, зможемо використовувати в подальшій інформаційно-просвітницькій роботі з протидії торгівлі людьми. Це дуже суттєва допомога нам на шляху боротьби із цим ганебним явищем і створення для харків'ян максимально безпечного середовища», — зазначив директор департаменту у справах сім'ї та спорту Олександр Власенко.

З ВДЯЧНІСТЮ НАШИМ ЗАХИСНИКАМ

Уже другий рік поспіль у нашому ун-ті проходить студентський конкурс «Лист війни», приурочений до Дня пам'яті і примирення (8 травня). Цього року листи війни написали 45 студентів (бакалаври й магістри) з усіх ф-тів ун-ту, які зараз розкидані по різних землях і краях. Кому й про що писали студенти в цей складний для нашої країни час? Писали Валерію Залужному. Писали самій війні. Були листи, які дуже збентежили — від імені загиблого дочки до своєї матері, якій вона стала янголом-охоронцем, і від імені загиблого в ІІ світовій війні діда-солдата своєму загиблому в російсько-українській війні онуку-воїну ЗСУ. Адресатами листів були й батьки-воїни, мами, рідні люди, білці ЗСУ, рятівники, волонтери, українські патріоти. Власне, ті люди, на чий плечі тягар страшної війни, яку важко сприйняти як реальність у нашому ХХІ столітті. Цей конкурс не має переможців, бо за кожним із листів постає власна історія воєнного буття. Бентежність, тривога, сум, подекуди розпач і роззубленість і водночас гордість за наших захисників, повага до них, вдячність усім, хто боронить і допомагає Україні — такі емоції й почуття вирують у цих листах. І головне — у всіх листах найважливіше для нас сьогодні — беззастержна віра в ЗСУ й Перемогу! Усе буде Україна!

О.Маленко, д.філол.н., проф.

ЛИСТИ ВІЙНИ

го всередині — наче на шматок криги окропу налили.

Війна жорстока, гідка, страшна. Щодня гинуть тисячі людей, причому добрих, чесних, справедливих. І чогось завжди усім Україна поперек горла, бо тут живуть добрі, працелюбні, щирі люди. Ми боре́мося за землю своїх предків, які її шанували як святу годувальницю, за право бути вільними, а не рабами. Ціна, яку ми платимо, — страшна. Але як зерно, яке гине в землі, але дає життя новій стеблці, так і загибель людей народить нове життя.

Я не хочу, щоб ти, синку, пережив і побачив те саме, що і я, але ти повинен бути готовим захищати свою сім'ю, рідних, землю своїх дідів-прадідів від ворога. Треба завжди тримати зброю захисту напоготові. Хочеться, щоб люди навчилися жити без воєн, але, мабуть, це буде ще не скоро. Тому якщо доля покличе тебе бути воїном —

візьми собі в побратими незнищенний дух козака-характерника: чесного, метликуватого, доброго, веселого (як би тяжко не було), безстрашного, справедливого, беззального (коли треба буде). Якщо Бог благословить тебе дітьми, виховай їх також гідними захисниками нашого роду і всього народу.

На війні розумієш, що своя родина найважливіша і найдорожча за всі багатства. Бережи, люби і завжди захищай її. Нехай тобі щастить на вірних друзів, які заради тебе зможуть відстати навіть до пекла, повідиривати там усім хвостом, вправити роги та й повернутися з хитрою посмішкою. Будь сам таким другом.

Не судилося мені повернутися живим до вас, дітки, — не плачте, рідненькі, не соройте дуже, я буду завжди біля вас Ангелом-хранителем.

Ми воюємо з вірою в добро і справедливість!

Вікторія Поліванова, ф-т дошкільної освіти

Шануйте дідусів, бабусь, батьків своїх, нехай на очах ваших матерів будуть тільки сльози радості. Ніколи не цурайтеся, не сордайтеся і не забувайте мову нашу, у ній — уся сила духу нашого нездоланного тисячолітнього. Бувайте здорові, живіть добром і правдою!

Дідусь-ніколи-не-журюсь Віктор».

Ірина Совик, ф-т дошкільної освіти

«Зараз у моєму рідному місті весна 2023 року, яка прийшла незалежно від подій та обставин. На вулиці накрапає дощ, я вдома разом зі своїми трьома дітьми, які граються. А я пишу листа незнайомцю, якого безмежно поважаю, наймужнішому, найсміливішому, найпрекраснішому на світі — українському воїну, захисникові мирних людей, який у цей час несе свою варту, боронить життя простих українців.

Мій незнайомий друже! Навіть не підозрюючи про моє існування, ти вже понад рік є янголом-охоронцем моїх дітей, батьків, вихованців, охоронцем мого спокою, надії, мого маленького щастя.

Саме про тебе мої молитви до Бога. У будь-які складні хвилини я притискаю до серця своїх менших дітей, але я постійно пам'ятаю про тебе, твій подвиг, твою сміливість. Мені здається, що ти міг би бути моїм сином, бо моєму синові скоро виповниться 18 років, і саме тому я огортаю тебе навіть в ідеї свого матеріальною молитвою до Бога, щоб він дарував тобі життя.

Ти найкращий у світі. Ти можеш все, і саме це робить тебе переможцем. І ти переможеш, тому що правий, ти захищаєш свою Батьківщину. Ти потрібний українському народові. Я з безмежною вдячністю пишу тобі ці слова, невідомий воїне. Я на колінах дякую тобі за збережене життя своїх дітей, за надані їм можливість проживати в рідному місті, у колі близьких друзів та найулюбленіших родичів.

Незнайомий лицарю, бажаю тобі міцного здоров'я, вдалих перемог та звичайного людського щастя. Нехай Бог подарує тобі можливість обійняти дружину, взяти на руки власних дітей та заспокоїти рідну матір.

Будь самим собою, бо ти саме такий і є — сміливий, мужній, хоробрий та непереможний. Ти гідний син українського народу, нащадок козаків! Усього найкращого тобі, мужній воїне. Дякую тобі за все!»

ДО ДНЯ МАТЕРІ

Гірко плаче Україна і тяжко ридас...
Своїх синів, що померли,
сльозами вмивас....
Плаче ненька Україна...
Плаче кожна мати,
та що сина відпустила,
волю здобувати.

Т.Г. Шевченко

ВІСТІ З ФАКУЛЬТЕТІВ

На кафедрі дизайну в рамках академічної мобільності пройшла зустріч з представниками Cardiff School of Art and Design (CSSD).

Зустріч була цікавою та продуктивною. Намічено шляхи співпраці й отримано запрошення від Cardiff Metropolitan University взяти участь і представити творчі роботи студентів у рамках виставки «Final Degree Show».

19 квітня здобувачі вищої освіти УМФ імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка долучилися до онлайн-зустрічі під назвою «Особливості ставлення до здоров'я як на-прям здоров'я/збережувальної діяльності в закладах освіти».

Зустріч відбулася в рамках роботи Центру інклюзивної освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди. У процесі спілкування І. Докійчук, доц. ІІІ р. навч. за спец-титу Спец. освіт. Олігофренопедагогіка ознайомила студентство з феноменом ставлення до здоров'я, основними підходами до його дослідження, чинниками, що впливають на його формування та про нові можливості та шляхи формування відповідальної ставлення до здоров'я.

26 квітня під час педагогічної практики студентки 3 курсу Олена Бекетова, Таміла Липницька, Валерія Скусова й Анастасія Калашнік провели залікові виховні заходи, присвячені Дню Чорнобильської трагедії.

Учні прослухали історичну хроніку подій того трагічного дня, дізнались більше про роботу атомних електростанцій, обговорили вплив радіації та переглянули відеоматеріали про Чорнобильську катастрофу. Наприкінці заходу відбулося вшанування пам'яті жертв цієї страшної аварії хвилиною мовчання.

18 травня Тетяна Коптева, викл. каф. суспільно-економічних дисциплін і географії представить доповідь на тему: «Видатні місця Харківщини (географічно-історичний аспект)».

Під час онлайн-екскурсії слухачі відвідують площу Свободи, Держпром, Центральний парк культури й відпочинку, Київську пустелю, Крейдяні гори, Палац Кеніга, гору Крем'янець, Солоне озеро, Олександрівську фортецю, Гомільшанські ліси, Станцію вивчення іоносфери в Змієві, Співочі тераси в Городньому та багато іншого.

5–9 травня на змаганнях XVIII літньої Універсиади України з фехтування Дар'я Гонцова, здобувачка І (бакалаврського) РВО ф-ту ФВ і спорту виборола ІІ місце в особистому заліку у фехтуванні на шаблях у м. Львові.

Максим Журавльов, випускник юрфаку нашого ун-ту, здобувач ІІІ освітньо-наук. РВО спец-ті 081 Право став переможцем міського конкурсу «Молода людина року — 2023» у номінації «Волонтерська діяльність» у Київському р-ні м. Києва.

СТУДЕНТСЬКА ВЕСНА — 2023!

Нещодавно завершився університетський фестиваль-конкурс «Студентська весна — 2023». Реалії сьогодення внесли свої корективи у творче життя університету, тому цей традиційний конкурс талантів проходив в онлайн-режимі.

На конкурс було надіслано понад 200 робіт, 150 із них отримали нагороди. Наші студенти, як завжди, проявили креативність та оригінальність у складних теперішніх умовах. У своїх творчих роботах конкурсанти поєднали різні види мистецтва: поезію, музику, художню творчість, а також створювали оригінальні дуети й ансамблі, масові творчі номери, яскраві авторські роботи.

Відкриттям фестивалю-конкурсу «Студентська весна» цього року стали магістранти ф-ту мистецтв: Владислав Шломін, лауреат у номінації «Естрадна авторська пісня» та Олександр Канунніков, лауреат у номінації «Естрадний вокал». Кращі роботи учасників цьогорічного фестивалю щоденно виставляються на сторінці культурно-мистецького центру в соціальній мережі Фейсбук.

Завершальний етап «Студентської весни-2023» став справжнім святом для сквородинівської молоді. Зранку 25 квітня в стінах головного корпусу альма матер відбулося значне поживлення. З усіх куточків України в обійми теплого

та рідного Сквородинівського ун-ту поспішали наші талановиті студенти, які зібрались на церемонію нагородження переможців та гала-концерт лауреатів. З вітальним словом до почесних гостей — студентів, викладачів та співробітників вишу — звернувся ректор Юрій Бойчук, який подарував усім учасникам конкурсу за чудове свято, що вони подарували колективу.

У концертній програмі взяли участь переможці конкурсу: у номінації «Вокальне мистецтво» — Наталія Калініна, Владислав Іванов, Олександр Канунніков; дует саксофоністів у складі Георгія Шароварського

та Івана Єрмоленка — у номінації «Інструментальний жанр», лауреатки зі «Спортивної хореографії» — Лілія Папка та Злата Шиповська, а також переможці в номінації «Театральний жанр», театру-лабораторії «Реформа» з перформативною виставою «Нескорена весна».

Яскраві творчі номери нікого в залі не залишили байдужим. Виступи артистів супроводжували гучні оплески глядачів, а моральний дух учасників спектаклю зарядив усіх оптимізмом і вірою в нашу перемогу!

Аліна Нікітенко, худ. керівник КМЦ, Юлія Клименко, кер. Пресцентру ун-ту

Головний редактор
Ірина Бикова

Редактор
Юлія Лебенко,
Дизайн, верстка
Роман Березовський

Газета зареєстрована в управлінні
з преси Харківської обласної
адміністрації. Свідоцтво
№ ХК-242 від 10.01.95

Засновник і видавець газети
ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 61168,
м. Харків, вул. Валентинівська, 2,
корп. А, кімн. 200. Т. 68-63-12

Рукописи та листи не рецензуються,
не повертаються. Думки
авторів можуть не збігатися
з думкою редакції

E-mail редакції:
uchitel_hnpu@ukr.net
Видається українською
мовою

Видається в електронному
вигляді та розміщується на сайті
університету:
http://hnpu.edu.ua